

Sygn. akt II Cz 260/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Siuta

Sędziowie: SO Violetta Osińska (spr.)

SO Marzenna Ernest

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 26 lutego 2014 r. w S.

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 24 października 2013 r., sygn. akt I C 608/13

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od powódki M. S. na rzecz pozwanej (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 150 zł (stu pięćdziesięciu złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

Sygn. II Cz 260 /14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 27 marca 2013 r. powódka M. S. wniosła o zwolnienie od egzekucji samochodu osobowego marki C. (...), rok produkcji 2002 o numerze rejestracyjnym (...).

Odpis pozwu został doręczony pozwanej w dniu 19 września 2013 r.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o umorzenie postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. i zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów procesu wywodząc, że postępowanie egzekucyjne zostało umorzone i w konsekwencji uchylone zostały zajęcia dokonane w sprawie.

Postanowieniem z dnia 24 października 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie umorzył postępowanie (pkt 1) i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2).

W uzasadnieniu powołując się na brzmienie art. 355 § 1 k.p.c. uznał, że wydanie wyroku stało się zbędne. Powódka wystąpiła bowiem z roszczeniem o zwolnienie zajętej ruchomości od egzekucji, zaś postępowanie egzekucyjne co do zajętej ruchomości zostało umorzone. Opierając się na treści art. 98 k.p.c. Sąd Rejonowy przyjął, że pozwana jest stroną wygrywającą postępowanie. Wskazał, że ustalenie strony wygrywającej i przegrywającej uzależnione jest od

przyczyny, która spowodowała potrzebę wydania postanowienia. Sąd Rejonowy zaznaczył, że powódka nie wystąpiła z pismem o zwolnienie od egzekucji pojazdu. Gdyby zaś pozwana powzięła wiedzę o przysługującym osobie trzeciej, a nie dłużnikowi prawie do ruchomości, zwolniłaby także i tę część ruchomości, tak jak to uczyniła w przypadku udziału 49/100 części należącej do (...) Bank S.A. Wobec powyższego Sąd Rejonowy przyjął, że pozwana nie dała podstaw do wytoczenia powództwa. Następnie ustalił, że pozwana poniosła koszty w wysokości 600 zł, ustalone w oparciu o §6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Powódka wywiodła zażalenie na powyższe postanowienie w zakresie orzeczenia zawartego w punkcie 2, wnosząc o jego uchylenie w tej części. W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że działając bez profesjonalnego pełnomocnika, pismem z dnia 27 maja 2013 r., zwróciła się do komornika sądowego prowadzącego postępowanie o zwolnienie. Można przypuszczać, że za pośrednictwem komornika pozwana spółka dowiedziała się o toczącym się postępowaniu i powództwie przeciwegzekucyjnym, a w konsekwencji wniosła o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Skarżąca nadmieniła, że nie została powiadomiona o postanowieniu z dnia 20 sierpnia 2013 r. w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że pismo powódki z dnia 27 maja 2013 r. nie było do niej skierowane i nie zostało jej doręczone, zaś o wytoczonym powództwie dowiedziała się z odpisu pozwu. Zaznaczyła przy tym, że powódka nie załączyła do pisma z dnia 27 sierpnia 2013 r. dowodu nadania ani odbioru. Pozwana zauważyła, że powódka powinna przed wytoczeniem powództwa zwrócić się do wierzyciela i przedstawić mu dowody na poparcie twierdzeń uzasadniających zwolnienie. W ocenie pozwanej, nie dała ona swoim postępowaniem podstaw do wytoczenia powództwa. Bez znaczenia pozostaje również fakt nieotrzymania przez powódkę postanowienia komornika sądowego z dnia 20 sierpnia 2013 r. było to powiem spowodowane faktem, że powódka nie była stroną postępowania egzekucyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy uznał, iż w sposób prawidłowy Sąd Rejonowy dokonał oceny, którą ze stron procesu należy uznać za przegrywającą sprawę i w konsekwencji obciążył powódkę kosztami postępowania.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że rozstrzygnięcie o kosztach procesu było konsekwencją umorzenia postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. z uwagi na uznanie, że wydanie wyroku jest zbędne. Powódka nie kwestionuje rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji w powołanym zakresie, jednak przyczyny umorzenia są istotne z punktu widzenia obowiązków stron i ich postawy, a w konsekwencji ustalenia strony wygrywającej i przegrywającej sprawę.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że powódka wystąpiła z powództwem o zwolnienie zajętego pojazdu marki C. od egzekucji w dniu 27 marca 2013 r. Doręczenie odpisu pozwu pozwanej nastąpiło w dniu 19 września 2013 r. (k. 42a), zaś jeszcze przed tą datą postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w całości (postanowienie Komornika Sądowego z dnia 20 sierpnia 2013 r. k. 66). Ostatecznie zatem należało przyjąć, że zdarzenie powodujące umorzenie postępowania przez Sąd pierwszej instancji wystąpiło dopiero po wytoczeniu powództwa, stąd w momencie wystąpienia z pozwem przez M. S. pojazd był faktycznie zajęty. Niemniej jednak decydujące znaczenie dla ustalenia czy wystąpienie z powództwem było niezbędne dla uzyskania ochrony przez powódkę i czy wierzyciel dał podstawy do wytoczenia powództwa miała postawa stron przed wszczęciem postępowania i zbadanie, czy powódka podjęła jakiegokolwiek czynności zmierzające do zwolnienia pojazdu wobec wierzyciela, czy

informowała go o swoim stanowisku. Sąd odwoławczy, dzieląc ustalenia Sądu pierwszej instancji, doszedł do przekonania, że wskazane powyżej okoliczności nie miały miejsca.

Ugruntowany w orzecznictwie i doktrynie jest pogląd, że pozwany nie daje powodu do wytoczenia powództwa, jeżeli jego stosunek wobec roszczenia powoda, oceniony zgodnie z doświadczeniem życiowym, usprawiedliwia wniosek, że powód uzyskałby zaspokojenie swojego roszczenia bez wytoczenia powództwa. Taka ocena sądu może być dokonana wyłącznie wtedy, gdy pozwany mógł określić swoją postawę w stosunku do zgłaszanego roszczenia (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1961 r., sygn. IV CZ 23/61, opubl. w OSNC 1962, nr 3, poz. 100; postanowienie SN z dnia 19 października 1961 r., sygn. II CZ 11/61, opubl. w OSNPG 1962, nr 1-6, poz. 6; postanowienie SN z dnia 22 lutego 1968 r., sygn. I CZ 115/67, opubl. w OSNC 1968, nr 11, poz. 194).

W rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostaje natomiast okoliczność, że powódka przez wytoczeniem powództwa nie zwracała się bezpośrednio do wierzyciela o zwolnienie zajętego pojazdu od egzekucji. Nie skierowała przed wszczęciem postępowania stosownego żądania wobec pozwanej. Powyższe umożliwiłoby zaś powódce uzyskanie stanowiska pozwanej i ocenę czy w związku z treścią dokumentów, których zawartości i skutków pozwana nie musiała znać, podtrzymuje ona wniosek o zajęcie konkretnej ruchomości. To zaś umożliwiłoby powódce ustalenie: czy konieczne jest wystąpienie na drogę sądową w celu ochrony swych praw. W tym kontekście uzasadnione jest stanowisko, iż aby nie narażać się na ryzyko ponoszenia kosztów postępowania, powódka zobowiązana była wykazać aktywność przed procesem. Rezygnując z nawiązania kontaktu z wierzycielem powódka nie zachowała zatem należytej staranności i nie przejawiała dostatecznej dbałości o własne interesy.

W wywiedzionym zażaleniu skarżąca powoływała się na okoliczność zwrócenia się do Komornika Sądowego z pismem o zwolnienie i wniosła o dopuszczenie dowodu z akt komorniczych. Sąd odwoławczy stoi jednak na stanowisku, że wystosowanie takiego żądania do organu egzekucyjnego nie jest wystarczające. Bez stosownej dyspozycji ze strony wierzyciela komornik sądowy nie ma bowiem podstaw do uchylecia zajęcia. Nie zaistniała bowiem podstawa do umorzenia postępowania egzekucyjnego z urzędu (art. 824 k.p.c.). Nadto komornik nie ma obowiązku informowania wierzyciela o przedstawionym przez osobę trzecią stanowisku. Skarżąca wywodzi jednak, że pozwana uzyskała informację o jej prawach do zajętej ruchomości właśnie ze złożonego pisma i to stało się przyczyną umorzenia postępowania egzekucyjnego. Powyższym argumentom nie sposób przyznać słuszności.

Po pierwsze, przyczyną umorzenia postępowania egzekucyjnego, jak wynika z postanowienia z dnia 20 sierpnia 2013 r., było stwierdzenie bezskuteczności egzekucji, nie zaś wniosek wierzyciela. Przede wszystkim jednak bez znaczenia pozostaje okoliczność czy wierzyciel zapoznał się z treścią pisma skarżącej, skierowanego do Komornika Sądowego. W piśmie tym bowiem powódka powołała się na wytoczone przed Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie powództwo oparte o treść art. 841 k.p.c. i wniosła o zwolnienie ruchomości spod zajęcia. Nie dołączyła jednak dowodu nadania, doręczenia przesyłki. Swojego wniosku jednak nie uzasadniła, nie wskazała z jakich przyczyn zajęcie narusza jej prawa. Nawet zatem gdyby wierzyciel zapoznał się z treścią pisma, to nie można przyjąć, aby na jego podstawie powziął informacje w zakresie istnienia praw powódki do zajętego pojazdu oraz ich źródła. W takiej sytuacji nie jest zaś rzeczą wierzyciela poszukiwanie takich informacji, prowadzenie dochodzenia na okoliczność ustalenia: czy istnieją podstawy do zwolnienia w postulowanym zakresie. Co jednak szczególnie istotne, jak sama wskazuje skarżąca, analizowane pismo pochodzi z dnia 27 maja 2013 r. Zostało zatem sporządzone dwa miesiące po złożeniu pozwu. Ten fakt przesądza ostatecznie o tym, że przed wytoczeniem powództwa powódka nie zwracała się do pozwanej z żądaniem zwolnienia czy nawet informacją takie żądanie uzasadniającą, a tym samym nie podjęła żadnych czynności pozwalających wierzycielowi na zweryfikowanie swojego stanowiska. W tej sytuacji bezprzedmiotowe było zatem przeprowadzenie dowodu z akt postępowania egzekucyjnego, skoro sama powódka nie wskazuje, aby przed 27 marca 2013 r. kierowała jakąkolwiek korespondencją do Komornika Sądowego. Ustalenie zaś czy załączone do zażalenia pismo z dnia 27 maja 2013 r. zostało faktycznie komornikowi doręczone i w jakiej dacie, a także czy o jego treści dowiedział się wierzyciel, jak już była mowa powyżej, pozostaje irrelevantne w kontekście ustalenia sposobu postępowania powódki przed złożeniem pisma wszczynającego postępowanie.

Bez znaczenia dla oceny prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia pozostaje również podnoszona przez skarżącą okoliczność, jakoby nie została ona powiadomiona o treści postanowienia z dnia 20 sierpnia 2013 r. Jak słusznie wskazuje pozwany w odpowiedzi na zażalenie, powódka nie była stroną postępowania egzekucyjnego, stąd zaniechanie doręczenia orzeczeń zapadłych w jego toku jest uzasadnione w świetle dyspozycji art. 763 k.p.c. Po wtóre zaś, w oparciu o powyższy fakt skarżąca, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie sformułowała żadnych zarzutów. Sąd odwoławczy nie dostrzega zaś, aby miał on wpływ na kwestie będące przedmiotem oceny w niniejszej sprawie, to jest zachowanie należytej staranności powódki i zasadność wystąpienia z powództwem.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie (pkt 1).

Z uwagi na fakt, że zażalenie powódki nie zostało uwzględnione, a także na zasadę odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c.), zasadne było przyznanie pozwanej od strony przeciwnej zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego w wysokości 150 zł. Powyższa kwota stanowi wynagrodzenie pełnomocnika, obliczone w oparciu o §6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 r., poz. 490).